

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Učiteljsko in narodno-napredna stranka na Kranjskem.

Včerajšnji »Učiteljski Tovariš« piše na uvodnem mestu:

»Z ozirom na očitania »Slov. Naroda« z dne 8. t. m. na naš list, Učiteljsko tiskarno, naše dopisnike in vodstvo učiteljstva smo primorani konstatirati sledeče:

1. Nihče ne more utajiti izkoriščanja učiteljstva od političkih strank! Zgodovina uči.

2. Nikdar ni identificirati pojma naprednost s »Slovenskim Narodom« in »Narodno tiskarno«, ker naprednost ni bila nikdar na prodaj, in je tudi nihče nima jemati v zakup!

3. Učiteljstvo ni bilo rojeno le za hlapčevanje, ampak ima vsekakor tudi pravico do svobode in osamosvojitve sebe in svojega dela bodisi na tem ali onem polju.

4. Učiteljska osamosvojitev ne bo nikdar škodovala, ne našemu narodnemu razvoju, niti njega napredni ideji, ampak bo le tej v korist, ker zadobi šole na ta način svojo popolnost v demokratizovanju.

5. Večno je že strahovanje političkih strank nad učiteljstvom; zgodovina pa govori, da je ravno učiteljstvo vzdrževalo napredno misel v narodu, da je za napredno misel krvavelo, stradalo in bilo preganjano.

6. Ni se dalo učiteljstvu trdne gnotne podlage, zato je sedaj v takem položaju; odrekalo se mu je s kategoričnim imperativom upravičenost do zahtevne značenja plač s štiri nižjimi razredi drž. uradnikov — »pretirane zahtevke« zatiralo se je vsak svoboden gibljaj učiteljstva, in če ga hočemo sedaj dvigniti iz apatije, pa kriče z ene strani klerikalci, z druge liberalci.

7. Kdor ovira naš razvoj in našo osamosvojitev, ta je grobokop narodne napredne misli; in je sobojevnik klerikalizma!

Le brite po nas; jemljemo tudi to na znanje! Menda ga ni stanu, ki bi toliko krvavel ravno za napredno stranko in za one, ki nas sedaj bijejo in so nas bili že mnogokrat. A tedaj so se zavedali, da se ne moremo braniti. Sedaj se pa lahko in se tudi bomo, kadar se nam bo zdelo potrebno, navzlic temu se pa ne bomo izneverili narodno napredni stranki.

Kar imamo, imamo sami od sebe. Preboleti smo klerikalni bojkot, pa bomo tudi vsako sovražno zavist. Svojega prepričanja pa ne uklonimo nobeni sili in nobeni ceni! Smo, kar smo — in taki ostanemo!

8. Hinavščina nemškega »Nationalverbanda« opravičuje očitania, da ni med takozvanimi liberalci vedno iskati prijateljev učiteljstva.

9. Naš list ni list kranjskega učiteljstva, ampak je glasilo napredne naše organizacije. Mi presojamo po pravici in resnici vse dogodke, ki se tičejo učiteljstva, zato moramo gledati tudi preko domačega plota. Sodnik je naše prepričanje. Zamera gor — zamera dol: vsakemu povemo, kar mu gre.

10. Naš list ni glasilo Učiteljske tiskarne, ki nima z njo nič drugega skupnega, nego da ga tiska, a naš upravnik plačuje stroške vse do zadnjega vinarja. A v sovraštvi do Učiteljske tiskarne so si nekateri liberalci in klerikalci slični kot vinar vinarju. To imenujemo — naklonjenost!

»Učiteljski Tovariš« je torej konstatiral, da se učiteljstvo ne bo izneverilo narodno-napredni stranki, pojasnil je pa tudi kaj naj se

smatra za naprednost in kaj ne. Mi se z njim strinjamo in prepričani smo, da bo tudi vodstvo narodno-napredne stranke s to izjavo »Učiteljskega Tovariša« popolnoma zadovoljno. Mi sploh ne pojmuemo, kako more »Slov. Narod« zavzemati napram učiteljstvu tako ozkosrčno stališče. Danes vendar ne gre več smatrati vsak pojav po napredku in poskus po stanovski osamosvojitvi za strankarski »punt«, kakor tudi je čudno, če se hoče pod krinko strankinih interesov indirektno pobijati »Učiteljsko tiskarno« kot »konkurentinjo« Narodne tiskarne in pa indirektno škodovati »Danu« kot »konkurentu« »Slov. Naroda«.

Niti »Dan« niti »Slovenski Narod« ni — tudi nečeta biti — glasilo narodno-napredne stranke. Oba pa imata isto pravico zastopati njene interese.

»Slov. Narodu« bi lahko popolnoma zadovoljala naša lojalna in odkrita izjava, da hoče »Dan« delati za povzdigo in procvit narodno-napredne ideje ter kot neodvisno glasilo pospeševati in z vso energijo podpirati stremjenja in prizadevanja narodno-napredne stranke. Pripominjamo, da bi se »Narod« z našo izjavo tem lažje zadovoljil, ker je vzel izvrševalni odbor narodno-napredne stranke našo tozadevno izjavo odobruje na znanje.

Upamo, da je sedaj zadeva pojasnjena in le željo izrekamo, da naj bi se napredno časopisje raje podpiralo in spopolnjevalo mesto da se po nepotrebnem ovira. Pozabiti ne smemo niti trenutka, da je nasprotnik velik in da treba za uspešen boj velikih ljudi ter zdrave in krepke enotnosti.

SPLOŠNI PREGLED.

Iz Hrvaške. Včeraj in danes se vrši v Zagrebu konferenca hrvaške stranke prava. Konferenca se udeležujejo vsi pravaški poslanci in zaupniki stranke na Hrvaškem, voditelji pravašev v Dalmaciji drž. poslanci Dubilič, Sesardič, Prodan ter Perič, istrska poslanca Spinčič in Laginja ter bosanski pravaši in sicer obe skupini zastopani po delegatih, katoliško udrugo zastopata pomožni škof Šarič in svetnik Vancas, zajednico pa Mandič, Sunarič, Gjurič in Čurič. Pri konferenci se je v prvi vrsti razpravljalo stališče pravaške stranke napram hrvaški vladi, dalje sosespremotrivali tudi načini da bi se pomirili obe skupini v Bosni, namreč Stadlerjanci in pristaši francižkanov. Živahna debata se je razvila pri sestavljanju udanostne adrese na cesarja, v kateri se slika obupni položaj v hrvaških deželah; v adresi se zavzema stranka za rešitev hrvaškega vprašanja na podlagi državno-pravnega programa, ki ga zastopa stranka prava. — Kakor poroča uradni list, bo hrvaški sbor sklican za dan 27. februarja k rednemu zasedanju, toda ker je izključeno, da bi mogel novoizvoljeni sbor delati, bo takoj odgođen. Odgoditvi bo pa v kratkem času sledil razpust, tako da se bo še tekom tega leta začel volilni boj na Hrvaškem.

Zahtevajte „Dan“ po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah, bralnih društvih in čitalnicah!

»Izpraznil sem ga, napolnil z denarjem svoje žepce, a prazni pas sem zagnal pod stare stopnice mlina — tam so ga pozneje našli.«

»Prav tako je bilo; znano mi je vse iz sodnih aktov, tam so ga našli, a to je bilo dokaz več za krivdo potepuha Gašparja Branda.«

»Potepuha in morilca!« je viknil Pierre Ribodin.

— »Gašpar Brand je sedel ponedolžnem v ječi.« je dejal Sherlock Holmes ostro. »Ljudstvo se je na njem težko pregrešilo; njegova dolžnost bi bila, da mu sedaj pomaga. Sicer ste pa smatrate tudi vi Gašparja Branda za morilca kajne?»

»Da, gospod, in tudi sedaj bi še mislil, da je on umoril poljskega žida, če bi vi ne trdili, da tega ni storil ta potepuh, ta grdoba.« je odgovoril Pierre Ribodin.

»Ali povejte mi, kdo je umoril potem poljskega žida — kdo je morilec — kdo je imel kak vzrok storiti to? — O moj Bog, moja glava — slabo mi je — jaz — zrak — črno se mi dela pred očmi — haha, ali slišite zvonjenje kragulčkov — hu, kako vije burja! — tamle je poljski žid — na pragu — njegovo truplo — moj Bog —! usmili se moje revne duše!«

Zamolkel padec — Pierre Ribodin, ki se je dvignil s svojega stola, se je opotekel na sredo sobe in se je zgrudil kakor od strele udarjen onesveščen na tla.

Sherlock Holmes se je nagnil k njemu in mu je otipal srce in žilo.

»Živi.« je dejal zadovoljno, »ali bojim se, da se ga je lotila težka živčna bolezen.«

»Trideset let je trpel ta nesrečenec, pa četudi je postal one strašne noči ropar, in je hotel postati ubijalec, vendar mislim, da se je dovolj pokoril.«

»Kar mi je pravkar izpovedal, ostane moja

DNEVNI PREGLED.

Prihodnja seja kranjskega deželnega zbora bo prihodnjo sredo, dne 17. t. m. Volili se bodo menda odseki, katerim se odkažejo razni predloge.

Baron Schwarz odlikovan. Deželni predsednik baron Schwarz je postal tajni svetnik in dobil s tem naslov ekselence. To je eno najvišjih odlikovanj naših držav, ki ga ni niti vsak minister deležen. V naših očeh nima radi tega baron Schwarz niti za las več spoštovanja. Cela javnost je prepričana o tem, da nima naš deželni oče niti zaslug za deželo, niti zaslug za državo. Pod njim se je pospel do vrhunca režim, ki ne pozna ne zakonov in ne pravice. Terrorizem in absolutizem sta z latinito črkami napisana na njegovih vizitkah, ki mu jih dobavljajo »Katoliška tiskarna«. Dva Schwarza pozna mo Bertolda in Božidarja. Bertold je iznajditelj smodnika. On ni postal tajni svetnik. Božidar Schwarz je postal tajni svetnik ker ni in ker ne bo iznašel smodnika. Prijatelja Gerlovič in Fink mu bosta vzlic temu čestitala, kakor gratulirata vsakemu srečnemu, ki je zadel v loteriji ambo.

Vprašanje na Kregarja in Štefeta. Sedaj, ko se bližajo volitve v trgovsko obrtno zbornico, skušajo klerikalci na vsak način izbrisati madež, ki leži na klerikalni stranki radi sleparij in goljufij, ki sta jih pri zadnjih volitvah uganjala Kregar in Štefe. Najbolj značilno pa je za klerikalne kavalirje še to, da kratkomaletno tajijo dotične sleparije in da očitajo naprednemu časopisju povrh laž. Da ne bo zmot, stavljamo nanje nasledne pozive in vprašanja: 1. Ali se upajo klerikalci tajiti, da Kregar in Štefe nista v kazenski preiskavi? 2. Ali se upajo trditi, da niso klerikalni voditelji vse podvzeli, samo da bi na Dunaju ustavili kazensko postopanje proti Kregarju in Štefetu? 3. Ali se drznoje oporekati, da niso vsi boljši elementi v klerikalni stranki že zdavnaj zahtevali, da Kregar toži na očitke radi sleparij, ali pa odloži vse časti, ki jih ima od stranke. 4. Povejo naj zakaj nista opetovano pozvana na očitkeradi goljufije in sleparije tožila niti Kregar, niti Štefe. 5. Povejo naj, ali ni tudi že klerikalcev samih vrad, da imajo za podpredsednika ljubljanskega vodstva S. L. S. Kregarja, ki radi kazenske preiskave ne sme v občinski svet, čeprav je vanj izvoljen. 6. Povedo naj kateri obrtnik smatra še Kregarja za svojega reprezentanta v trgovski zbornici, tistega Kregarja, ki še danes radi kazenske preiskave ni potrjen za podpredsednika trgovsko-obrtnice, čeprav je izvoljen. 7. Kdo je še tako neumen na Kranjskem, da bo volil v trgovsko-obrtno zbornico prijatelje tistih ljudi, ki se imajo samo korupciji zahvaliti, da še danes ne sede v celici na deželnem sodišču.

Smolo ima rakovski župan Fatur zaradi shodov, sklical je namreč že dva. K prvemu niso prišli govorniki, pri drugem pa teh sicer ni manjkalo, a g. župan so shod prepoznali javili politični oblasti, tako, da ga je ista prepovedala. Za jutri sklicuje že tretji shod in sicer na Unc, isti se vrši po maši — pred cerkvijo. Mi bi mu pa svetovali, da ga napravi kar v cerkvi, kajti zgodi se mu lahko, da mu — kakor pravi narodni pregovor: »V tretje gre rado — tudi ta ne zmrzne, slično prvima dvema.«

Železničarsko vprašanje. Včeraj so imeli na Dunaju člani predsedstva za železniške uslužbence daljšo konferenco z železniškim ministrom baronom Forsterjem. V konferenci se je razpravljalo o izvedbi v parlamentu sklenjenih

nih resolucij o materijelnem izboljšanju državnih železničarjev, posebno so se obravnavala sledeča vprašanja: upoštevanje uradnika in poduradnika podzavljanih privatnih železnic pri vpašanju o zvišanju stanarine, reforma avtomatičnega avanzma za služe (dveletni avanzma), nočne doklade, režijske vožnje vlakovodij, delavni red za uslužbence in še cela vrsta drugih vprašanih posebno pravična uvrstitev različnih službenih krajev v stanarinske razrede. Železniški minister baron Forster je izjavil, da smatra akcijo za izboljšanje dohodkov železničarjev za delj časa kot končano, vendar se hoče pri izvedbi sprejetih resolucij kolikor mogoče ozirati na izražene želje, posebno pa glede novouvrstitev posameznih krajev v nove stanarinske razrede. Kar se pa tiče novih določb o plačilnem sistemu za železničarskih delavcev, hoče to vprašanje natanko študirati, a pri tem se bo v prvi vrsti oziral na enaki sistem v Nemčiji. Upa pa, da bo mogel tudi v tem vprašanju v najkrajšem času ustreči želji poslancev v ugodnem smislu.

Sokolska telovadba na Dunajski univerzi. Skoraj neverjetno sliši, a je le res. Na univerzi imajo slovanski telovadci pod vodstvom Slovencev poseben sokolski oddelek, v katerem telovadi 59 Slovencev, 25 Srbohrvatov, 4 Ukrajinci, 1 Čeh in 1 Poljak, skupaj torej 90 akademikov. K telovadbi prihaja redno okrog 60 telovadcev. Imajo tudi svoj vadiateljski zbor, ki šteje 20 članov in ima svojo posebno telovadbo in redne sestanke. »Slovenija« jim je dala dvakrat na teden brezplačno svoje prostore na razpolago. — Lani je bilo le 35 telovadcev, torej letos velik napredek; ako gre v tej meri naprej, dosežemo v prihodnjem letu število 200!

Gosp. Hinko Smrekar, umetn. slikar, znani karikaturnist, se je vrnil pred kratkim iz Monakovega, kjer se je nekaj časa mudil v svrhu študij in je razstavil v izložbenem oknu tvrde Gričar & Mejač v Prešernovi ulici, tri vrlo usnele kolorirane perorisbe, na katere tem potom slavno občinstvo opozarjamo, naj si jih orleda. Slike nam predstavljajo prizore iz domačega kmečkega življenja: »Prepir v krčmi«, »Vasovalec« in »Pastirji«. Vse H. Smrekarjeve slike — perorisbe so polne življenja in humorja ter pričajo, kako vestno študira nadarjeni umetnik naravo, naše kmečko življenje in tipe. Izborno obvladuje potrebno tehniko peresa in čopiča. O izredno dobrem in naravnem humorju umetnika priča tudi v priprostem okvirju razstavljena skica — opomin gledalcem in gledalkam. Na levi strani skice vidimo portretno karikaturu avtorja, držčnega odprto prazno denarnico, v katero kapljajo rumeni cekini iz rejejene denarnice v obliki srca. (Da bi se le uresničila ideja te risbe!) Na desni strani imenovanega prizora je slikar napisal humorističen opomin — ki ga tudi posebno priporočamo v prečitane opazovalcem omenjenih slik. Več svojih del je tekom časa razstavil v Ljubli, izložbenih okvirjih tudi g. Venčeslav (ali Vinko) Smrekar, bivši uslužbenec dežel. stavbinskega urada. — Ker nekateri imeni Venčeslav in Hinko zamenjavajo opozarjam slavno občinstvo še enkrat, da je avtor teh razstavljenih slik umetni slikar in karikaturnist, gosp. Hinko Smrekar (Henrik van Smeryger). Slike so za zmerno ceno na prodaj in upamo gotovo, da se bodo našli ljubitelji domače umetnosti, ki bodo sledili slikarjevemu opominu!

Sekundarska služba. V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti mesto sekundarja za 2 odnosno 4 leta. Adjutum začetkoma 2000 K,

Potem se je vzravnal pokonci in je pognal konja rekoč:

»Uboji žid — nisi bil ubit tukaj v gozdu, ne da bi prišlo maščevanje nad onega, ki je preli tvojo kri; — detektiv Holmes te gotovo maščuje!«

6. pogavje.

Pokojnikova obitelj.

V odlično urejenem salonu neké hiše na boulevardu Haussmann v Parizu je sedela nekako osem dni po tem dogodku neka gospa, ki je morala biti nekoč jako lepa.

Sedaj je bila že stara, ali v njenem obrazu je bilo še vedno nekaj mladostno svežega.

Nekdaj črni lasje so se popolnoma pobelili; ali vendar je bila še vedno krasna, ker je bila vitkega stasa, kakor deklica, samo njene velike črne oči so bile polne tuge.

Gospoj nasproti je sedel pri mizi lep, eleganten mlad mož, star kakih 32 let, popolna in verna slaka svoje matere.

Vse v tej hiši je kazalo bogastvo, ali nič ni bilo pretiranega ali vsiljivega.

Nad vsem je počivala neka prijetnost in ona odlična priprostost, ki je največji kras bogastva.

»Ti si torej prejel od njega brzojavko?« je vprašala gospa.

»Da, mati, pričakujem ga vsak čas... Oh, razumela boš, da zadnje noči od razburjenosti niti spati nisem mogel; sedaj brzojavlja, da je vse v najlepšem redu in da prinaša razrešitev.«

»Ko bi jo le res prinesel,« je vzdihnila stara gospa, »potem bi vsaj mogla gojiti nado, da se nam razjasni konec našega milega pokojnika.«

(Dalje.)

LISTEK.

Relikvija Napoleona III.

»Ne, prijatelji, vi niste prelili Edelsteinove krvi, — storil je to nekdo drugi. Ali ne zaradi denarja, ki ga je nosil poljski žid seboj; hotel je imeti nekaj povsem drugega, a tega ni našel.«

»Ne razumem vas, gospod,« je dejal Pierre Ribodin z izmučenim glasom, prijemši se z obema rokama za glavo; »moje misli so vse zmedene, zdi se mi, da bom obolel, težko obolel — o, moj Bog, moja glava — moja glava!«

»Končajva hitro,« je nadaljeval Sherlock Holmes, »potem vas pustim popolnoma v miru. Povejte mi samo, kaj se je zgodilo takrat, ko ste stali poleg trupla nesrečnega žida?«

In Pierre Ribodin je povzel po kratkem premoru z zlomljenim glasom:

»Kmalu sem nehaj iskati prstan, ker sem si mislil, da se je prstan zagrebel v sneg in da ga ne najdem tako lahko.«

»Sklenil sem, da počakam spomladi, ko skopni sneg, češ, da se mora takrat gotovo najti. Potem sem odpasal mrtvečev pas, v katerem je imel denar — in naposled sem zakopal nesrečnika, zakopal sem ga v gozdu. — Oh, to je bilo grozno delo, ker me je neprestano navdajal strah, da bi me mogel kdo videti.«

»Nato sem izravnal zemljo, nametal sem gori snega, ki sem ga krepko stlačil — in potem sem krenil proti domu.«

»Toda, ko sem šel mimo mlina starega Poissona, mi je prišlo nakrat na misel, da pasu ne smem nesti seboj domov.«

drugo leto 2400 K, od tretjega leta naprej 2800 K. Prošnje do 30. jan. 1912 na deželni odbor kranjski pri vodstvu dež. dobrotelnih zavodov v Ljubljani.

Včeraj zvečer se je vršila v Mestnem domu veselica Sokola I. ki je privlačila toliko občinstva, da so bili prostori prostori do zadnjega kotička naplajeni. Posebna hvala gre »Sokolu I.« že radi tega, ker se na njegovem »Sokolskem rajni« ni samo rajalo, pa se je nudila občinstvu tudi v umetniških in poučnih točkah. Tudi materielen uspeh cele prireditve bo zelo povoljen. Daljše poročilo smo radi pomanjkanja prostora odložili na jutri.

LJUBLJANA.

Volitev v obrtno sodišče v Ljubljani. Deželna vlada je odredila volitev za volilni razred delavcev na nedeljo, dne 28. januarja 1912, in za volilni razred podjetnikov na torek dne 30. januarja 1912. Volilo se bo v več teritorialno določenih sekcijah. I. sekcija obsega občine Črnuče, Dev. Marija v Polju, Dobrunje, Ježica, Moste in Podgorica. **Volilni kraj je Devica Marija v Polju.** II. sekcija obsega občine Brezovica, Dobrova, Log, Rudnik in Vič. **Volilni kraj Glince** (občina Vič). III. sekcija obsega občine Spod. Šiška, Šmartno, St. Vid in Zgornja Šiška. **Volilni kraj je kt. Vid.** IV. sekcija obsega občino Medvode. **Volilni kraj je Preska.** V. sekcija obsega občine Grosuplje, Lipljene, Račna, Slivnica, St. Jurij in Šmarje. **Volilni kraj je Stranska vas** (občina Grosuplje). VI. sekcija obsega občine Iška Loka, Iška vas, Pijava gorica, Studenec, Tomišelj, Vrbljenje in Želimlje. **Volilni kraj je Studenec.** VII. sekcija obsega ozemlje deželnega stolnega mesta Ljubljana. **Volilni kraj je Ljubljana.** Skupni izid volitev izvršenih v posameznih sekcijah se ugotovi in razglasi pri VII. sekciji v Ljubljani. Ura pričetka in zaključka volitev ter volilni lokali se naznanijo najkasneje osem dni pred volitvijo na krajevno običajni način v vseh občinah, ki pripadajo okolišu obrtnega sodišča. Volitev v tretji skupini »trgovski obrati« mora se vršiti ločeno od ostalih skupin obrtnih podjetij.

Janko Petrič — župnik. Za župnika pri Sv. Petru v Ljubljani je imenovan znani klerikalni petelin Janko Petrič, dosedanji župni upravitelj istotam. Zgodila se škofova volja proti volji ljudstva, ki je hotelo realnega profesorja dr. Jeršeta za župnika. Nam v resnici bolj ugaja Petrič. S svojim rovanjem bo on najboljši agitator za napredno stvar. Škof ima prav, da tudi v Ljubljani nastavlja za župnike take peteline, nad katerimi se mora zgražati vsak pošten kristjan.

Umrla je včeraj zvečer ob pol 6. uri na Glincah pri Ljubljani občesposlovana gospa Minka Traven v starosti 27 let. N. v m. p.!

ZA REVNE ŠOLSKO OTOKE!

Za ubožne učence ljubljanskih ljudskih šol žrtvuje mestna občina vsako leto precejšnje vsote za nabavo šolskih potrebščin. Vendar pa dotične vsote nikakor ne zadostajo dejanskim potrebam. Znano je, da so ljubljanski razredi prenapolnjeni s pretežno večino otrok, ki izhajajo iz ubožnih in najubožnejših slojev. Njihovi starši nikakor ne morejo kupovati iz svojih nedostatnih prejemkov potrebnih knjig, zvezkov, peres, peresnikov, svinčnikov, risalnega papirja, radirk in drugih stvari, šolska vodstva pa tudi ne morejo vsega kupiti z dotacijami, ki so jim na razpolago. Vsled tega se premnogokrat zgodi, da sede otroci v šoli brez zvezka, ali brez peresa, peresnika, svinčnika itd. Tak otrok ne more sodelovati v šoli vso uro; postane mu dolgčas, iz dolgega časa se začne baviti z drugimi stvarmi, se ozira okoli sebe, moti svoje sosedo, moti učitelja in moti ves pouk. Take razmere so krive, da zaostaja v napredku toliko otrok ubožnejših slojev, ki bi sicer dobro napredovali; take razmere so pa tudi huda ovira splošnemu dobremu napredku in otežkočujejo povoljni uspeh. Kar pa je v kvar šolskemu napredku je treba odstraniti.

Kako bi se dalo odpomoči temu nedostatku? Ni verjetno, da bi mogla povišati mestna občina pri sedanjih finančnih razmerah iz svo-

jih rednih dohodkov šolskim vodstvom namenjene podpore toliko, da bi se mogle z njim pokrivati vse potrebščine; zato bi bilo treba porabiti na leto lepih tisočakov, pa od kod jih jemati? Moje mnenje je, da naj se osnuje

mestni ljudskošolski zaklad.

Za vsak zaklad je treba denarja, za ljudskošolski seveda tudi — ta denar naj bi bil obrestonosno naložen kot nedotakljiva glavnica; porabiti bi se smele samo obresti. Čez noč se tak zaklad ne da napraviti, lahko pa v nekaterih letih in sicer:

1. S prostovoljnimi doneski.
2. S posebnim davkom.

Prostovoljni doneski.

a) Pri šolskem vpisovanju naj bi se pobirali od dobro situiranih staršev šolskih otrok prostovoljni prispevki, ki se pa ne smejo porabiti, ampak se nalagajo od vseh ljubljanskih šol skupno v denarni zavod, ki ga določi v to mestna občina oziroma c. kr. mestni šolski svet.

b) Prostovoljni doneski se pobirajo za mestni ljudski sklad tudi od drugih privatnikov pri raznih prilikah.

Kdo plačuj poseben davek?

Davek za ljudskošolski zaklad, ki pride v prid revnim šolskim otrokom naj plačujejo:

1. Samci, ki imajo nad 2400 K dohodkov, pa ne morejo dokazati, da plačujejo kake alimentacije.

2. Zakonski pari brez otrok, ki imajo nad 3000 K prejemkov.

3. Zakonski pari, ki so svoje otroke že spravili h kruhu pa imajo nad 3000 K letnih dohodkov in eventualno

4. Privatniki, ki imajo nad 100.000 K premoženja, dasi imajo sami otroke.

Ta davek bi se razvrstil v več kategorij po velikosti dohodkov oziroma premoženja in se bi pobiral le v toliko časa, dokler ne bi postal ljudskošolski zaklad toliko močan, da bi se iz njega obresti lahko nabavale vse šolske potrebščine vsem otrokom ljudskih šol.

Obdavčenci, ki sem jih navedel bi tega malega davka ne občutili bogve kako, a z ljudskošolskim zakladom, pa bi se saj malo pomagalo našim ubožnejšim slojem, **oseboto delavskemu stanu!**

Učitelji.

Razpis zakupa obrtovanja ljubljanskega mestnega hotela »Tivoli« in »Buffet-baraka« za dobo treh let. Ponudbe v zaprtih pismih pri predsedstvu mestnega magistrata ljubljanskega do 15. febr. 1912 op. z napisom »Ponudba za Tivoli«.

Tuji v Ljubljani. 12. prosinca: Jos. Einerl, trgovec, Dunaj. — V. Westermann, trgovec, Dunaj. — Al. Jelbinger, trgovec, Celovec. — Polak, inženir, Maribor. — J. Engel, trgovec, Sarajevo. — H. pl. Schwalb, gozd. oskrbnik, Kopriva. — Vil. Schaefer, tov. ravnatelj, Berlin. — J. Ramovš, trgovec, Vel. Lašče. — Dr. H. Schuloff, odvetnik; J. de Andréevitsch, zaseb.; Dunaj. — H. Cherigo, inženir, Prst. — E. Lippmann, trgovec, Curih. — Alf. Schlesinger, posestnik, grad Langenthal. — G. Kordon, c. kr. okr. gozdar, Cerknica. — Fr. Trošt, učitelj, Ig. — Z. Zagorjan, učiteljica, Prečina. — J. Arko, hotelir, Ribnica. — M. Svanjak, učitelj, Strojna. — Dr. A. Silberstern, kemik, Dunaj. — J. Kovač, posestnik, Hudajužna. — K. Subotič, učiteljica, Trst. — Olga in Malči Kalinger, učiteljici, Tržič.

PROSVETA.

Skladne novinke na »Matičnem« koncertu dne 14. prosinca 1912. (Konec). Oko mu zazre starca, ki izpira sak in začudi se, da je ob njegovem prihodu in pogledu nanj tako miren. Ponosno ga vidimo dvigniti se v sedlu in globok njegov glas vpraša: »He, stariček, ali te ni strah pred mano?« In zopet: nič drugače ni smel uglasbiti skladatelj tega vprašanja, ker bi sicer ne bilo prišlo iz ust mogočnega Atile. Ko vidi nasilnik mirnega starca, zakipi v njem ves ponos in zopet ga obide želja po umoru, po žigu. Kako to skladatelj ponazori v tonih! Ali vse Atilove grožnje ne spravijo ribiča iz ravnotežja. Zasmehljivo rogajoče se zadone akordi in mirno — začu-

deno čuješ vprašati ribiča: »Kaj, ti si Atila?« Kako ironično, na besedilo se naslanjajo, vse to doni! In zopet: »Le kdor ustvarja, zida!« Kako mogočno, silno govori tu glasba! Zdi se ti, kakor da gledaš ta dva človeka, diametralno si nasprotna, kako merita z očmi drug drugega. Atilo vidiš, kako ga je dirnula preprosta filozofija starca, resignacijo vidiš na njem — in resignirano tudi odgovori glasba: »Imej svoj čoln in svoj pristan...« Pa zgine mehkoča iz srca in raz lice hunskega carju. Strast ga podi dalje, dalje... Glasba zveni v istem smislu kot spočetka — v burnih, vseživljajočih akordih. Po oddoneli zadnjih zvokih pa se širi pred tabo Adrijska obal, opustošena, uničena; mesta gledaš »v razvalinah«, gradove »v podrtinah«. Mojsrška je ta Michlova balada v deklamaciji kakor tudi v izrazu balade.

5. Komaj smo se oddahnili od groze po Atilovem odhodu, nas popelje naslednja Gerbičeva razposajeno-živa »Pozimi« v nov svet harmonij in naivnega, veseliga življenja. Ko slišiš te akorde, kar vidiš nagajivega fanta, ki mu oči strme gori v breg, kjer živi njegov ideal, in ki bo še ta predpust njegova last. Kako to veselo živo zveni! Le ob spominu na lansko leto izgovarja z nekako jezo besede »sem truden delal v breg si gaz«, kar skladba na tistih mestih imenito izraža. Razkošno-vesel vriska v glasbi fant, saj se bliža pust, ki ga je tako težko čakal in sklepa v presrčnem »iz dola jo nič več ne dam«. Ali si že opazoval pozimi kako tiho tajno pada snežinka za snežinko na zemljo? Plast na plast...! To mehko padanje izraža skladba ob koncu kaj značilno z »Le padaj, padaj...« Marsikaj lep spomin iz mladosti bo vzbudila ta presrčana nagajivo-vesela pesem.

6. Po poskočnem predpustu v svečano razpoloženje. »Večerna pesem« je to, ki jo je uglasbil skladatelj Emil Adamič. Kakor bi ti pela mati ob zibelki uspančano, se ti zdi, ko poslušas te mehke, čarobne glasove. Svečan večerni mir slika glasba in tebe se poloti, poslušajočega jo ono sladko-otožno večerno razpoloženje, ki tako dobro de vsakemu srcu. Kakor sonce za gore, tako se zije glasba pri besedah »tili sen odeva log, dobravo, bore« v nižave temne, a nežne tako, da čutiš za kopreno, ki jih obdaja, še dalje sladko solnčno luč, iz tega prekrasnega zahoda te zbudi zvonec, ki se oglasi v altili, in hrepeneče zadoni slavja pesem v tili veer. Skladatelj ni mogel bolje ubrati večernega razpoloženja, kot ga je s to skladbo, ki je sama v celoti bajen, prelep sen.

7. Še sanjaš zamišljen v čarobnost glasov, ko ti zadoni popolnoma nasprotna glasba na uho. Kakor bi čul v jeseni šum perotnic pod nebo leteti, kričečih žrjavov! Njih pesem je to, ki ji je dal priznani naš skladatelj Stanko Premrl življenje. Kakor se te poloti včasih veselo hrepenenje, da bi odplul s pticami vred na cvetni jug, tako te dvigne »Pesem žrjavov«, da lihtiš ob mogočnih akordih »čez gore in čez vode« do strastnega juga. In strast je, kar izraža umetnik v svoji skladbi. Zareče oči se ti v teh svetlih akordih bliskajo nasproti, samemu ti vriska srce ob tej glasbi in polasča se te neutešeno hrepenenje, ki stoji daleč tam nekje, daleč v deželi vroče — strastnega juga. Ognjevitost sama je ta Premrlova skladba.

Tako samostojnih, po svojih lastnih potih stopajočih zborov kakor so »Michlova izvrstna balada »Atila in ribič« energično navdušujoč Krekov »Bratje v kolo!« potem istega skladatelja otožna »Barčica« in sanjava Adamičeva »Večerna«, do sedaj slovenska glasbena literatura še ni poznala. R.

DRUŠTVA.

Društvo slovenskih profesorjev bo imelo v sredo, dne 17. januarja 1912 ob pol 8. uri zvečer pri »Tratniku« na St. Petrski cesti svoj redni sestanek.

Za Sokolski dom na Vrhnikih nabralo se je po nabiralnikih v sledečih gostilnah: Pri »Jurci« K 19 — pri »Kočevanju« K 1430 pri »Korenčanu« K 1340 pri Ign. Oblaku K 6 — v »Mantovi« K 2420, pri »Simonu« K 530 V isti namen na-

Pariza...

»Ah,« je dejala Madelaine in si segla z roko na čelo, »vendar radi tega!«

»Ena mojih odjemalk, mlada inozemka je videla obe obleki v pondeljek v operi; hotela je na vsak način ravno tak, pa da stane milijone. Seveda bi lahko napravil vnanost obleke z vso njeno eleganco, kajti bistri pogled spretne krojača fotografira bluzo s točnostjo aparata; vendar obleki sta pokriti s posebnimi čipkami, katere delajo težave tudi izurjenem ornamentistu. Le prerisati se dajo, če jih položijo na mizo brez gub. Vsled tega je bilo neobhodno potrebno, da sem si oskrbel obleke.

Najbolj enostavno je bilo, dobiti jih od vaše hišne, ki bi jo zato dobro plačali. Seveda sem tudi na to mislil; pa k nesreči je dekle neumno kot noč. V slučaju razkritja, tožbe, procesa — človek mora biti na vse pripravljen, bi ne mogla zatajiti niti pet minut pred preiskovalnim sodnikom resnice. Če bi začel pri nji, bi me dobili z njo vred, kar znači za umetnike moje vrste ruin. Rajše sem torej tvegati vse in odpeljal obleko z vsebino vred. To je bilo vsaj mene vredno.

Čudež se tej brezmejni predrznosti, sta se sestre spogledovali brez besed.

»Podkupil sem torej vašega šoferja in ga nadomestil z mojim. Izmenjali smo jih v drevju na Rue Auber. Taki zadarki so pri izhodu iz gledališča na dnevnem redu. Isti zanesljivi služabnik — govorim namreč o svojem — vas popelje tudi sedaj domu. Dve dami se moreta popolnoma lahko ob šestih zjutraj vrniti domov iz bala ne da bi se kdo nad tem spodtaknil. Na noben način niste kompromitirani. Nasprotno pa je tudi v vašem interesu, da molčite v vsem tem, ker bi sicer vaše prijateljice — sami to veste — ko bi jim o dogodku pripovedovali,

bral je g. Milan Korenčan v veseli družbi K 6 — Neimenovan daroval K 2 — Vsem darovalcem iskrena hvala! Na zdar!

XI. redni občni zbor slov. trg. društva »Merkur« bo v nedeljo 28. t. m. ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so sledeče točke: Pozdrav predsedstva, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo preglednikov računov, volitev odbora in slučajnosti. Gospode člane vabimo k prav obilni udeležbi.

Celjska ženska in moška podružnica Ciril-Metodove družbe priredite v nedeljo 21. januarja zvečer v vseh gornjih prostorih Narodnega doma veliko predpustno veselico »Kmečki ples«. Vsem je še v najlepšem spominu lanski naš »Kmečki ples«, ki pa je mnogo zaostajal za letošnjimi pripravami. Nadejamo se velikanske udeležbe iz cele Spodnje Štajerske, saj je naša prireditev prva velika v predpustu, ker izostane običajni trgovski ples.

Maribor. Gospodična, ali že veste da bode dne 1. svečana v Narodnem domu v veliki dvorani Trgovski venček kojega se vendar udeležite, posebno ker bode to edini venček v veliki dvorani. — Seveda bodem šla, ker vem da bode jako prijetno in mnogo obiska; posebn pa ker bodo takrat tudi likana tla.

Zaloigra zapeljane deklice.

Budimpeštanski listi se obširno bavijo s škandaloznim dogodkom, ki se je odigral pred nekaj dnevi v Budimpešti. V enem najimenitnejših vojaških internatov v Budimpešti »Cesarja Franca Jožefa internatu«, ki ga obiskujejo sinovi največjih ogrskih plemenitaskih rodbin, se je te dni usmrtila šestnajstletna hči zavodnega kurjača Irena Nyers, ki je bila prava krasotica. Kot vzrok samomora se navaja, da je ubogo deklico zapeljalo sedem mladih gojencev v zavodu ter jo prepustilo žalostni usodi. Imena teh aristokratskih zapeljivcev so grof Dioniz Bethlen, grof Csaky in Nikolaj Vay, baron Bela Liptay, vitez Jungenfeld, Josip pl. Magyary-Kassa in pl. Fecske. O podrobnostih tega škandala in zaloigre zapeljane deklice se poroča sledeče:

Aristokratska propalost.

Pravi povzročitelj vsega škandala in nesreče je mladi baron Bela Liptay, ki je zalezaval vedno in na vse načine ubogo deklico. Ta se mu je umikala, a nazadnje se mu je vendar posrečilo, da jo je ujel v svoje mreže ter zapeljal. Ko je onečastil ubogo stvar, se je je tudi kmalu naveličal, prepustil jo je torej še svojim prej imenovanim prijateljem, ki so nesrečnico izrabljali na najnesramnejši način. Delo jim je bilo popolnoma lahko, ker so žugali deklici, da jo naznanijo ravnatelju zavoda, da bo njen oče odpuščen iz službe, da bodo njo zaprli. Deklica vsa v strahu se ni branila plemenitškim nesramnostim, ki so nadaljevali in dokazovali svojo moralno propalost.

Samomorilni poizkus.

Preteklo je nekaj časa, ko se je zapeljana 16letna Irena čutila mater. V svojem strahu pa si ni upala tega povedati svojim staršem. Spoznala je svojo sramoto in sklenila je umreti. Ušla je res nekoč od doma in skočila v Donavo, toda mornarji, ki so delali ob obrežju so jo zapazili in po dolgem naporu rešili. Tedaj je prišla vsa stvar na dan. Nesrečnica je povedala vse svojemu očetu, ki je šel takoj k ravnatelju zavoda in mu razkril propalost njegovih gojencev. Ravnatelj je takoj odredil preiskavo, ki se je zavlekla na vse strani, konec pa je bil, da je ravnatelj propalim gojencem dal samo ukor, nesrečnemu očetu pa je ukazal, da mora njegova hči iz zavoda, sicer izgubi službo. Kurjač Nyers je bil v službi že 37 let, ako bi isto takoj zapustil, tedaj bi izgubil pravico do penzije, moral se je odločiti, da pošlje svojo hčerko iz hiše. Irena je res odšla iz hiše in živela pri neki očetovi sorodnici, kjer je tudi rodila otroka. V njenem imenu je tedaj vložil nek advokat tožbo proti grofu Nikolaju Vay, kot zapeljivcu Irene, na pla-

zgodbico razširjale s skeptičnim usmevom.

Madelaine je preslišala to razžalitev. Bila je vesela, da se je znebila te strašne more in se čutila majhno pred gotovostjo tega moža.

Sklonila se je k Armandi.

»Prava sreča, da moža ni doma. Dobro, da je bil povabljen na lov.«

»Na lov?« vpraša krojač, »mislim, da sem bolje poučen; neobhodno potrebno je bilo, da je bil vaš gospod spregovor to noč odsoten. Ena naših najbolj lahkoživih dam mu je odkrila srce.«

»Kaj pravite?«

Z globokim poklonom je končal: »Ravno to je bilo najdražje pri našem podjetju.«

Drugo jutro je gospa Esquolier resnično molčala o tem dogodku, spala je namreč utrujena od razburjenosti do druge ure popoldne. Ko je pa potem njena najboljša prijateljica, gospa Lalette, prišla na obisk, si Madelaine ni mogla kaj, da bi ji ne izrazila zadosti svoje naklonjenosti in razkrila to dramatično zgodbo. Ko ji je vse do zadnje besede povedala, prosila jo je s povzdignjenimi rokami in jo rotila, da naj tega ne pravi naprej.

K nesreči je bila ta zgodba prelepa. Ženske ohranijo zase same male skrivnosti, da si pridobije zaupanja in tem večjih razkritij, ki jih potem dalje razširjajo. Ampak isti večer je bila gospa Lalette v družbi dvanajstih prijateljic, ki so bile ravnatoko molčeče kakor ona sama in to je zadostovalo. Pod pečatom stroge molčnosti je pripovedovala fantastično zgodbo o odpeljaniu. Pripovedovala je z veliko spretnostjo. Niti za trenotek niso poslušalke slutile, da se je dogodek tako srečno izpeljal. Začetni vpliv je bil nepopisen, dame so kričale »To je strašno!«

PIERRE LOUYS:

Skrivnostno odpeljanje.

(Konec.)

V sobi je stala stara žena, oblečena popolnoma v črno in ju je pozdravila.

»Milostiva... gospodična...«

In brez uvoda je rekla s suhim glasom:

»Dovolite da vaju slečem.«

»Kaj... sleč...« se je opotekla Madelaine. Ni končala stavka. Starka je že odpela zaponko pri plašču, odstranila pas in že je zdrknilo krilo k nogam. Z enako spretnostjo prstov je razpela bluzo, ki je padla raz nežna, naličena ramena.

»Tudi vi, gospodična,« je rekla z istim suhim glasom.

Armanda je trepetala in pobleдела kakor stena. Pogledala je sestro, ki se je vrgla na divan, z obupnim pogledom. Ne da bi se branila, brez moči in volje se je prepustila kakor mrtva rokam, ki so jo razgalile.

Starka je vrgla obleko čez roko, urno odšla in zaklenila za sabo.

Deklica je obstala in se zgrudila pred naslonjačem ihtoč na kolena.

Čas je mineval... Nihalka je bila štiri zjutraj.

Madelaine se je vila na divanu, opletala nervozno z rokami in obdelavala s pestmi hrbet mebla.

»To je preveč! To je preveč!« je kričala, strašno je tako kričala, predno pridejo umrjem strahu, zakaj mučijo tako dve ubogi nesrečni ženski? Kaj vendar hočejo te pošasti od nas? Zakaj ne pridejo... Zakaj ne pridejo...?

V nežnem ganutju sta se sestre objeli.

»Ljubica, zaklad moj, uboga Armanda, moja mala Armanda. Draga, uboga sestra! Ne boj

se srce moje, branila te bom. Meni to nič ne de. Ampak ne bom dopustila, da bi se kdo dotaknil tebe... S svojim telesom te bom krila.«

Na mrkem hodniku se začuje korak.

Nebesa... prihajajo!

Ključ je bil potisnjen v ključavnico in tako strašno je zaškrtal, da je Armanda strahotno kriknila, kakor bi šlo za njeno deviško čast. Ko so se vrata odprla, prikazala se je starka, nesoč na rokah obleko. Mladi ženi sta se stisnili v kot.

»Milostljiva... gospodična... dovolite, da vas oblečem.«

»Kako,« se je zavzela Madelaine, »ampak jaz vendar...«

Sedemdesetletne starke prestrašeni kriki niso zmotili, ki jih je očividno popolnoma razumela z nenavadno ročnostjo je zapela zaponke, igle in gumbe, ravnotako spretno, kakor jih je odpela, uravnala čipke, izrezek, gube na krilu in se odstranila s pozdravom.

Na njeno mesto je stopil neznanec.

Bil je v fraku, odkrit, v rokavicah... Bil je pa podoben bolj direktorju hotela, kakor gospodu iz višjih krogov, ampak razloček je ravno v tem oziru tako neznat. Recimo torej, da je izgledal, kakor predsednik kake konference.

»Čestite dame,« je rekel mirno, »prvotno sem nameraval peljati vas nazaj domov, z navadno opravičbo, ne da bi vam poljsnil zakaj ste bili odpeljani. Vendar ženska radovednost je težkoča, ki se mora upoštevati. Če bi svoje skrivnosti ne izdal, potem bi se trudili, da jo izveste in bi sebi ter meni škodovali. Imam torej zadostne vzroke rajše vam vse povedati, da ste na jasnem.«

Zatisnil je za hip oči, odprl jih zopet, in nadaljeval:

»To noč ste bili oblečeni v najlepši obleki

čevanje aliment. Irena sama je navedla Vaya kot svojega zapeljivca.

Lažnjivi zapeljivec.

Pri sodni obravnavi je prisegel grof Nikolaj Vay, da ni res, kar trdi Irena, ker se je on spoznal z njo šele takrat, ko se je naveličal baron Liptay; to so potrdili tudi drugi svedci; tedaj pa je prišla na dan vsa nesramnost aristokratskih propalcev. Ko je sodnik konfrontiral Ireno z grofom Vayem je ta odločno izjavila, da ta Vay ni njen zapeljivec, po ti izpovedbi pa je priznal Liptay sam, da se je svoj žrtvi predstavil kot baron Vay, da ona niti vedela ni, kako se piše. Irena je nato tudi povedala, da je baron Liptay oni, ki jo je zapeljal in potem prepustil svojim tovarišem. Vsled tega je advokat umaknil svojo tožbo proti Vayu in isto naperil proti Liptayu.

Nesramnost v plemiškem zavodu.

Posameznosti, ki so prišle pri ti obravnavi na dan, so tako grozne, da se človeku ježe lasje, ako jih čita. Ne more se vsega povedati, kar so počeli tu mladi ogrski plemiči s svojimi žrtvami. V svoje sobe so zapirali cestne vlačuge in se zabavali z njimi cele noči, ko jih je nekoč hotel nek sluga ovaditi, so ga pretepli, a nato naznanili ravnatelju, ki je vrge slugo na cesto. O propalosti in pokvarjenosti teh plemičev se je govorilo splošno po vsem zavodu, a njim se ni zgodilo ničesar. Kar je izpovedala nesrečnica Irena, je pa nekaj tako grozovitega, da se je zganilo tudi državno pravdnštvo in ušlo ovadbo proti vsi sedmorici aristokratov.

Konec žalogre.

Te dni bi se morala vršiti pred budimpeštanskim sodiščem obravnavi proti propalicam. Kot glavna priča je bila poklicana nesrečna Irena Nyers. Tega pa ni mogla, prevelika je bila njena sramota, iskala si je smrti in našla jo je tudi v hladnih valovih Donave. Zverinski zapeljivci pa se bodo kljub temu zagovarjali pred sodiščem, a če so še tako kaznovani nedolžne svoje žrtve ne pokličejo več k življenju.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

VOLITVE NA NEMŠKEM.

Berlin, 13. januarja. Končni rezultat včerajšnjih volitev za nemški državni zbor je sledeči: Izvoljeno je definitivno 212 poslancev in sicer: 27 konservativcev, 5 svobodnih konservativcev, 4 poslanci gospodarske stranke, 88 članov centra, 14 Poljakov, 4 narodni liberalci, 66 socialnih demokratov in 4 divjaki. Največ poslancev so pridobili v prvem boju socialni demokratje, ki so imeli v starem parlamentu le 53 poslancev, a sedaj je še 122 soc. demokratov v ožjih volitvah. Popolen poraz so doživeli narodni liberalci, a tudi centrum je izgubil par mandatov. Kljub tolikim ožjim volitvam in raznim kompromisom je vendar težko ako se bo posrečilo razbiti črno-modri blok, to pa radi razkosanosti naprednih strank. Ožje volitve se vrše 20., 22. in 25. t. m. in takrat se šele pokaže jasna slika v parlamentu.

MORGAN - SHUSTER.

Petrograd, 13. januarja. Po poročilih iz Teherana namerava ameriška vlada imenovati finansijerja Morgana Shustera, katerega odstop je zahtevala Rusija, ameriškim poslanikom v Teheranu. To se smatra v ruskih diplomatskih krogih kot jako izizivalno, Rusija bi v tem slučaju morala izvajati konsekvence.

OBISKI ANGLEŠKEGA KRALJA.

Pariz, 13. januarja. Angleški kralj namerala letošnjo jesen obiskati vse evropske dvore, najprvo poseti Pariz, potem se poda šele v druga prestolna mesta.

NOVE AVSTRIJSKE BOJNE LADJE.

Dunaj, 13. januarja. Avstrijska bojna ladja št. VI. bo spuščena v morje 23. marca 1912, ta bo drugi avstrijski dreadnought, istočasno se začne v brodogradništvu na Reki graditi bojna ladja št. VII.

Vse so si predstavljale v duhu, da jih je odpeljal skrivnostni šofer v avtomobilu. Vtis je bil tako močan, da je trajal do konca. Zbor zgražanja je bil izbruhnil po zadnjih besedah nesramnega krojača.

»Res« je dejala neka dama, »vse je mogoče na svetu«.

»In kar po opernem plesu.«

»V Parizu ne stanujem več.«

»Kakor med divjaki!«

Postarna gospodična je seveda pripomnila, da se mora srečni izid dogodbe pripisati brezdomno čudežu. Če bi se Armanda ne zaobljubila, bi se vse drugače izteklo.

Druga dama je zatrjevala, nikdar brez moškega spremstva po solnčnem zatonu na ulico in da bo odslej nosila za pasom majhno bodalce z otrovano konico z vrezano besedo »Muer-te«, da bo melodram pravcata resnica.

Samo gospa Lalette ni rekla ničesar po dokončani pripovedi.

»In vi, Yoone, kako mislite o tem«, je vprašal nežen glasek.

Napravila je zaničljiv obraz. »Jaz....? Zdi se mi... mislim...«

»No?«

»Mislim, da je popolnoma odveč, napenjati možgane o tem, če pride človek ob sedmih zjutraj domov.«

Hipoma se je polastila živahna veselost dvanaestih prijateljic. Med vpitjem, krohotanjem in smejanjem pa se je oglašil nežen, zveneč, razkošno drgatajoč glasek:

»Ah, dragica... ampak ste vi porédni...«

AVSTRIJSKA ZUNANJA POLITIKA.

Solnograd, 13. januarja. Na shodu nemške kmečke zveze je govoril vodja nemških konservativcev baron Fuchs o avstrijski zunanji politiki ter jako ostro obsodil politiko grofa Aehrenthala. Rekel je med drugim: Ako gotovi krogi v Avstriji mislijo, da se od strani Italije ni bati nikakih nevarnosti, češ, da se bo v Tripolitaniji popolnoma izčrpala, se jako motijo, ker Italija postavi v slučaju konflikta z Avstrijo brez ozira na tripolitansko ekspedicijo lahko in takoj 300.000 mož na bojišče. Avstriji je pa danes prijazna samo oficijelna Italija, narod nas pa sovraži in to je jako slabo znamenje. Tudi naše vezi z Nemčijo so postale v zadnjem času precej hladne. Iz popolnoma pozitivnega vira vem, da vladajo danes med Nemčijo in Avstrijo velika nesoglasja, to pa edino le radi neumestne avstrijske zunanje politike; v delegaciji sem interpeliral o tem grofa Aehrenthala, a ta je molčal! Pa tudi razmerje med Avstrijo in Rusijo je skrajno napeto; splošen položaj je tak, da Avstrija nima nikjer odkritosrčnih prijateljev. Kriva je temu zavožena avstrijska diplomacija. V političnih krogih je vzbudil govor Fuchsa, ki je odličen in vpliven parlamentarec splošno pozornost. Ta njegov govor se smatra kot nekaka predigra k skupnemu nastopu klerikalcev in krščanskih socialcev v delegaciji proti grofu Aehrenthalu.

FRANCOSKE ČETE ZA MAROKO.

Pariz, 13. januarja. Maroški sultan je zahteval za Fez v svrhu svoje osebne varnosti pojačenje francoske posadke. Splošno se ta zahteva tolmači kot trik, da more Francija poslati kar največ moštva v Maroko.

NEMČIJA V KINI.

Berlin, 13. januarja. Na zahtevo nemškega poslanika v Pekingu je nemška vlada poslala na Kitajsko 1200 mož. Transportna ladja, ki je na nji vkrcano to moštvo se nahaja že v sredozemskem morju.

HOFRICHTERJEVA TAŠČA UMRLA.

Dunaj, 13. januarja. Danes je umrla tukaj gosna Gerersdorfer, tašča bivšega nadporočnika Hofrichterja, ki je svojim tovarišem pošiljal strupene praške.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 13. do 20. januarja 1912.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govejega mesa	I vrste	1.80	2.00
1 " " "	II. " "	1.60	1.80
1 " " "	III. " "	1.20	1.70
1 " telečjega mesa	" "	1.72	1.92
1 " prašičjega mesa (svežega)	" "	1.60	1.80
1 " " (prekajenega)	" "	1.90	2.00
1 " koštrunovega mesa	" "	1.50	1.60
1 " masla	" "	2.60	—
1 " masla surovega	" "	2.40	—
1 " masti prašičje	" "	2.12	—
1 " slanin (špeha) sveže	" "	1.80	2.00
1 " slanin prekajene	" "	1.90	2.00
1 " sala	" "	1.90	2.00
1 " čajnega masla	" "	3.27	—
1 " margarinkega masla	" "	1.90	—
1 jajce	" "	—09	—10
1 liter mleka	" "	—20	—
1 " " posnetega	" "	—08	—10
1 " smetane sladke	" "	—	—
1 " kisla	" "	1.00	—
1 kg medu	" "	1.40	1.60
1 piščanec	" "	1.30	1.60
1 golob	" "	—46	—50
1 raca	" "	3.20	3.50
1 gos	" "	6.00	6.50
1 puran	" "	6.00	6.80
100 kg pšenične moke št. 0	" "	36.60	—
100 " " " 1	" "	36.20	—
100 " " " 2	" "	35.80	—
100 " " " 3	" "	35.00	—
100 " " " 4	" "	34.30	—
100 " " " 5	" "	33.60	—
100 " " " 6	" "	32.60	—
100 " " " 7	" "	30.00	—
100 " " " 8	" "	20.00	—
100 " koruzne moke	" "	25.00	—
100 " ajdove moke I. vrste	" "	47.00	—
100 " " II.	" "	45.00	—
100 " ržene moke	" "	32.00	—
1 liter fižola	" "	—28	—38
1 " graha	" "	—32	—40
1 " leče	" "	—32	—36
1 " knaše	" "	—24	—26
1 " ričeta	" "	—22	—24
100 kg pšenice	" "	24.00	—
100 " rži	" "	21.00	—
100 " ječmena	" "	18.80	—
100 " ovs	" "	21.00	—
100 " ajde	" "	23.50	—
100 " prosa belega	" "	18.50	—
100 " koruze stare	" "	20.80	—
100 " " nove	" "	19.50	—
100 " krompirja	" "	9.50	9.50
100 " činkvantine	" "	22.00	—
100 " sena	" "	6.00	6.50
100 " slame	" "	5.00	5.50
100 " stelje	" "	2.00	2.20
100 " detelje	" "	6.50	7.50
Cena trdemu lesu za m ³	" "	9.50	10.00
Cena mehkeemu lesu za m ³	" "	8.00	10.00

Mali oglasi.

Prodajalka za delikatesno trgovino in vinarstvo se išče takoj. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«.

Poštna ekspedientinja, ki je vodila že samostojno pošto išče mesta. Ponudbe sprejema »Prva anončna pisarna«.

Popolnoma nova, fina sokolska obleka ter en divan se ceno proda. Naslov pove »Prva anončna pisarna«.

Kupi se dobro ohranjena maska, eventualno tudi zamenja. Ponudbe sprejema »Prva anončna pisarna«.

Dobra perica želi hoditi po hišah prati. Natančneje se poizve na Erjavčevi cesti št. 24. I. nad.

Tužnim srcem naznanjam v svojem in v imenu svojih otrok Minke, Radkote in Verice, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem vest, da je naša iskreno ljubljena soproga in mamica, gospa

Minka Traun

danes v soboto dne 13. januarja 1912 ob pol 6. uri zvečer po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 27 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabljene rajnice bode v ponedeljek, dne 15. januarja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Glince št. 6 na pokopališče na Viču.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Antona na Viču. Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

Glince, 13. januarja 1912.

Jakob Traun.

Celo noč odprto
Kavarna Leon
Start trg št. 30
Celo noč odprto

Lokal

za špecerijsko trgovino se za februar ceno odda na Dolenski cesti št. 50, nasproti Rakovnika.

Išče se hišinja

k otrokom z začetkom februarja Starost vsaj 25 let. Pogoj: da govori lepo slovenščino ter je spretna v šivanju. Natančneje v »Prvi anončni pisarni.«

O. Bračko

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 12
priporoča prave fine francoske

parfume, bogato zalogo rokavic

in vse v to stroko spadajoče predmete v najljepši kakovosti. Vnajna naročila točno in solidno.

Ivan Ravnihar

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Sv. Petra cesta 44

Za vsako pri meni kupljeno kakor

tudi popravljeno uro jamčim 1 leto

Lastna delavnica za popravila in vsakršna dela.

Sodna prodaja hiše v Gorici.

Na najživahnejši trgovski cesti v Gorici, Corso Giuseppe Verdi 35, se proda moderna trgovska in stanovanjska hiša dne 18. januarja 1912, dopoldne ob 9. uri pri okrajni sodnji v Gorici, soba št. 9.

Kdor se zanima, naj naslovi vprašanja pod šifro: »F. B. 109« na »Prvo anončno pisarno« v Ljubljani.

FR. P. ZAJEC

optični zavod

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

Dalnogleda, toplotne, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Kavarna „Central“

Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsak dan

KONCERT

damskega in moškega zbora
„Javor“ iz Zagreba.

Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

ŠT. MIHOLIČ.

Velenjski briketi

so največji, najtežji in tudi najcenejši briketi.

Trboveljski salonski in kosovni

premog.

Suha drva

vseh vrst in velikosti dostavljena na dom, priporoča po najnižjih cenah tvrdka

St. C. Tauzher, Ljubljana

Dunajska cesta št. 47.

Telefon št. 152.

51

Tomo Tavčar

Klarica Tavčar roj. Kotnik

poročena.

Prevoje pri Lukovici, dne 14. januarja 1912.

Zaradi inventure prodaja Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg št. 5

vso izgotovljeno obleko za gospode in dečke ter konfekcijo za dame in deklice pod globoko reducirano ceno.

O. Bernatovič.

Naslovna knjiga 1912 za mesto Ljubljano

po uradnih virih najboljše sestavljena objednem celoten stanovski izkaz in zaznamek protokoliranih tvrdk in drugih obrtov v Ljubljani

Cena 4 krone.

je ravnokar izšla.

Cena 4 krone.

Založništvo: Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Velika zaloga
pohištva in tapetniškega blaga

FR. KAPUS

Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in gosposke sobe. Divate, otomane, žimnice, modroce iz morske trave, zmednice na peresih, podobne, zrcala, otročje vozičke ter kuhinjsko pohištvo.

Sprejema se tudi oprema hotelov.

Zmerne cene.

Izdelki solidni

Specialna trgovina
finih ročnih del

Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica šte. 5.

Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje
Plisiranje

MINKA KOČJAN

Sv. Petra cesta šte. 28.

nasproti „Zlate kaplje“

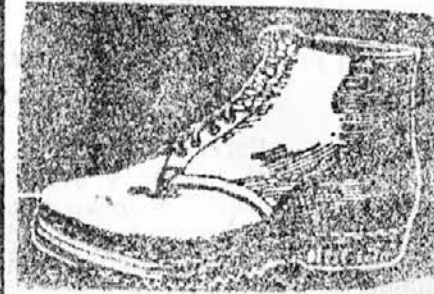
založnica trebušnih pasov v tuk. dež. bolnici, se priporoča cenjenim damam v izdelovanje vsakovrstnih najmodernejših steznikov, oprsnikov, životkov, ravnodržalcev, trebušnih pasov, po navodilih gg. zdravnikov. P. 659

Posebna soba za pomerjanje.
Popravila se radovaljno sprejemajo.

JULIJA ŠTOR

Ljubljana

Prešernova ulica šte. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in harmonijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

C. kr. avstr. pošt.-hraniško št. 114.693 Ljubljana, Kongresni trg 15 Naslov brzojavkav: Klavir-Breznik Ljubljana.

(nasproti dunjske cerkve.)
Klavirje dvorne trdke Bösendorfer, Czapka, Höhl & Heitzmann, Stelzhammer in Manborg (amer. harm.) imam le jaz izključno edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri. Ne dajte se varati po navidezno cenem, vsiljivem „pofelnju“, osobito, ker nudim vsakomur, da si po kolikor mogoče najnižji cen ali na čudovito majhne obroke brez vsakega zadatja nabavi prvovrsten instrument z resnično pisano 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnina najnižja. Popravila in ugaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovji in strune po tovarniških cenah. — Ves dan odprto!

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani ima v zalogi in priporoča sledeče:

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K.
Slapšak: Turki pri Sv. Tilnu, ilustrovana knjiga. Cena 1-20 K.

M. Gregorič: Otroški oder, gled. igre za mladino. 1-50 K.

Štupar: O prvihah in spojinah, ilustrov. Cena 1-50 K.

Brunet: Telovadba. Cena 4 K.

Mošček: Beleške iz fizike in kemije. Cena 40 vin.

Marolt: Zgodovinske učne slike. Cena 2 K.

Vizitke

Kaj izide zopet

?

Kuverte s firmo

Kaj izide zopet

?

Trgovske račune

Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišjakovega zbrani spisi I., II. in III. zvezek. Cena à 1-50 K. — Rape: Mladini. Cena 1-50 K. — Gangl: Zbrani spisi. I. zvezek. Cena 1-50 K.

Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za mladino. Cena 3 K. — Besedilo k Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.

Žirovnikove narodne pesmi. I. in II. zvezek. Cena à 20 vin.

Bretl: Kako si ohranimo zobe. Cena 20 vin.

Vse predpisane in potrebne šolske tiskovine.

Razni napisi na lepenkah za šole.

Novo! Popravljalna znamenja na tabelah.

Tabela o pravilnem mešanju umetnih gnojil.

Vse tiskovine za knjižnice.

Uradne tiskovine za županstva.

Vse najnovejše tiskovine za obrtno - nadaljevalne šole.

Stereotipija

Litografija

Muzikalije

Založba knjig

V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš, Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik, Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tobačni delavec.